

SALÁNKI ZSUZSA

Eötvös Loránd Tudományegyetem BTK Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet (Eötvös Loránd University, Faculty of Humanities, Institute of Hungarian and Finno-Ugric Linguistics, Budapest, Hungary)

KIS FINNUGOR NYELVEK – SZTENDERDDEL ÉS/VAGY SZTENDERD NÉLKÜL

Az önálló államiság nélküli, oroszországi finnugor nyelvek mai veszélyeztetett helyzetét előidéző számos tényező között nem elhanyagolható szerepet játszik az a tény, hogy az egyes nyelvek esetében napjainkban is viszonylag kevés beszélő használ viszonylag sok területi változatot. Bár egy/két nyelvjárások feletti, írott nyelvváltozat megteremtése valamennyi finnugor nyelvű közösségnél megkezdődött (19. század, 20. század eleje), különböző okoknál fogva a létrejött nyelvi sztenderdek nem tekinthetők teljes mértékben kodifikátnak. A nyelvhasználók által alkalmazott stratégia a saját, nem teljes értékűnek tekintett nyelvváltozatuk helyettesítésére, kiváltására az oroszul történő írásbeli és/vagy szóbeli kommunikáció, amelynek eredményeként a nyelvi sztenderd továbbra sem válik egyetemessé.

Előadásomban elsősorban a Volga-vidéki finnugor nyelvekre vonatkozóan mutatom be a nyelvjárások és az irodalmi nyelv(ek) jelenlegi viszonyát és használati körét. Elengedhetetlennek tűnik a sztenderd további fejlesztése, különös tekintettel az orosz nyelv befolyására és szerepére, azonban nem kevésbé fontos a beszélt nyelvváltozatok stigmatizált voltának megszüntetése is.